

Ministerstwo Sportu i Turystyki

<http://www.msit.gov.pl/pl/dla-mediow/sprostowania-i-wyjasnie/3784,Stanowisko-Ministerstwa-Sportu-i-Turystyki-w-sprawie-wystapienia-pokontrolnego-N.html>
2019-10-21, 10:48

Stanowisko Ministerstwa Sportu i Turystyki w sprawie wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli

W dniu 18 kwietnia 2007 roku Komitet Wykonawczy Europejskiej Unii Piłkarskiej podjął decyzję o przyznaniu Polsce i Ukrainie praw do organizacji trzeciego co do wielkości sportowego wydarzenia na świecie – XIV Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012. Wydarzenia tamtego dnia stały się siłą napędową prac nad projektem, który ze względu na jego skalę, można określić największym wydarzeniem, jakie Polska miała kiedykolwiek realizować.

Przygotowania do turnieju były procesem nierozzerwalnie związanym z modernizacją Polski. Jego organizacja przyniosła Polsce cenne doświadczenia i przyczyniła się do wzrostu atrakcyjności naszego kraju. Dzięki UEFA EURO 2012 Polska dołączyła do elitarnego grona państw, które wcześniej miały możliwość organizowania największych wydarzeń piłkarskich. Współorganizując przedsięwzięcie Polska uzyskała dostęp do unikalnego know-how, dotyczącego przygotowań do największych wyzwań organizacyjnych i sportowych. Polscy organizatorzy turnieju podjęli wielkie wyzwanie jakim była trzecia największa impreza na świecie i udowodnili, że Polska potrafi sprostać tak dużym i skomplikowanym projektom, a Polacy potrafią być wspaniałymi gospodarzami.

Pomimo wielu wyzwań, charakterystycznych dla projektu o tak dużej skali, nastąpiła jakościowa zmiana infrastruktury sportowej w Polsce.

Proces przygotowania Stadionu Narodowego, jakkolwiek nie był wolny od pewnych nieprawidłowości, zakończył się realizacją zamierzonego celu w postaci wybudowania Stadionu Narodowego (w terminie umożliwiającym organizację turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012), który nie tylko służył w sposób właściwy w okresie rozgrywek mistrzostw, ale i po ich zakończeniu (od momentu zakończenia turnieju odbyło się wiele imprez o różnorodnym charakterze). Sposób przygotowania Stadionu Narodowego do turnieju znalazł uznanie w oczach UEFA.

Ministerstwo Sportu i Turystyki nie zgadza się ze stanowiskiem Najwyższej Izby Kontroli w następującym zakresie:

1. Niezidentyfikowanie ryzyk związanych z niezakończeniem inwestycji budowy Stadionu Narodowego w terminie.

Cały proces przygotowań do UEFA EURO 2012 był z ramienia Skarbu Państwa nadzorowany był przez PL2012 Sp. z o.o., która przeprowadzała kontrole oraz monitorowała proces wykonania przedsięwzięć Euro 2012, w tym budowy Stadionu Narodowego. W ramach działań

związanych z monitoringiem projektów, prowadzony był ciągły proces zbierania informacji na temat poziomów ryzyka dla poszczególnych projektów. Miało to na celu określenie rzeczywistych szans realizacji projektu w ramach założonego harmonogramu i przy zachowaniu określonej jakości. Półroczne raporty zawierające ocenę ryzyka w zakresie kluczowych inwestycji UEFA EURO 2012 były przedmiotem ocen Komitetu Sterującego UEFA, składającego się z przedstawicieli rządów, federacji piłkarskich Polski i Ukrainy oraz UEFA. Dodatkowo Minister Sportu i Turystyki przedstawiał sprawozdania z pracą nad projektem Radzie Ministrów oraz Parlamentowi. W każdym z wymienionych dokumentów określano ryzyko związane z realizowanym przedsięwzięciem Euro 2012, skutki wystąpienia ryzyka oraz zalecenia co do sposobu zminimalizowania wystąpienia danego ryzyka.

1. W rezultacie o tym, jaki obiekt powstanie i za jaką cenę zdecydował projektant, któremu nie postawiono żadnych ograniczeń dotyczących kosztów inwestycji i generalny wykonawca oferujący wysoką cenę wykonania wielokrotnie zmienianego projektu.

Twierdzenie, że projektantowi nie postawiono żadnych ograniczeń dotyczących kosztów inwestycji, jest sprzeczne z zapisami umowy zawartej pomiędzy Spółką a Projektantem. Zapisy umowy, zwłaszcza pkt. 3.1.2., umożliwiały kontrolowanie kosztów przyszłej inwestycji poprzez sporządzenie przez projektanta projektu koncepcyjnego Stadionu wraz ze wstępną analizą kosztów budowy. Zgodnie z pkt. 3.5.2. ww. umowy spółka miała pełne prawo do wnoszenia stosownych zastrzeżeń do projektu koncepcyjnego łącznie z prawem jego całkowitego odrzucenia. Do umowy wprowadzono również pojęcie „budżetu” realizowane kolejno i aktualizowane w następujących etapach: wstępna analiza kosztów na etapie projektu koncepcyjnego; kosztorys Stadionu wraz z jego otoczeniem opracowany na podstawie projektu budowlanego oraz dwa kosztorysy inwestorskie, oddzielnie dla każdego z dwóch etapów budowy. W stosunku do każdego z etapów realizacji projektu, inwestor miał prawo wniesienia uwag i wprowadzenia niezbędnych zmian.

W związku z powyższym ocena dokonana przez NIK i uzasadnienie w tym zakresie stoi w zasadniczej sprzeczności z postanowieniami umowy, która zawierała mechanizmy pozwalające na kontrolowanie projektanta. Ponadto postawiono projektantowi ograniczenia co do kosztów budowy, poprzez zobowiązanie go do optymalizacji środków i zminimalizowania kosztów samej inwestycji oraz do przestrzegania wskaźników dotyczących parametrów użytkowych zamieszczonych w opisie przedmiotu zamówienia, stanowiącym załącznik nr 7 do umowy z projektantem.

NIK zarzucił wybór Generalnego Wykonawcy „oferującego wysoką cenę realizacji kosztownego projektu.” Powyższy zarzut nie uwzględnia podstawowego faktu, jakim był wybór w przetargu wykonawcy oferującego najniższą cenę, istotnie przy tym odbiegającą od propozycji pozostałych konkurentów. Wykonawca, zobowiązał się wybudować stadion wraz z towarzyszącą infrastrukturą za kwotę 1.252.755,00 PLN netto (tj. 1.528.361.110,54 PLN brutto), podczas gdy kosztorys inwestorski określał cenę za oferowany zakres robót na 1.565.491.761,00 PLN netto (tj. 1.909.899.948,00 PLN brutto).

Dla porównania pozostali konkurenci zaoferowali następujące ceny brutto wyrażone w PLN:

Konsorcjum pod przewodnictwem MSF Moniz da Maia, Serra&Fortunato Empreiteiros SA (Portugalia)	2 714 00,103
Eiffage Budownictwo MITEX SA (Warszawa), Strabag sp. z o.o. (Warszawa), Baugesellschaft Walter Hellmich GmbH (Niemcy)	1 780 224,00
MAX BOGL Polska Sp. z o.o., MAX BOGL, BAUUNTERNEHMUNG GmbH&Co. KG (Niemcy), BUDIMEX DROMEX SA. (Warszawa)	1 771 440,00
John Sisk& Son Ltd. (Irlandia), Henpol Sp. z o.o. (Lublin)	1 765 950,00
Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych „POL-AQUA” S.A, J&P AVAX (Grecja), Mostostal Warszawa	1 573 800,00

W związku z powyższym należy ocenić, iż dochowano należytej staranności i zgodnie z przepisami PZP dokonano wyboru oferenta oferującego najniższą cenę w przetargu. Tym samym stwierdzenie to nie znajduje żadnego uzasadnienia w stwierdzonym stanie faktycznym.

1. Zdaniem NIK przed budową stadionu nie wykonano analiz ekonomiczno-finansowych pod kątem potrzeb, lokalizacji, kosztów budowy i utrzymania stadionu.

W świetle dokumentów udostępnionych kontrolującemu, zakres rzeczowy inwestycji był w pełni określony w umowie z projektantem. W odniesieniu do budżetu inwestycji, należy zaznaczyć, iż z uwagi na bardzo krótki okres czasu pomiędzy podjęciem przez władze decyzji o budowie Stadionu Narodowego a zawarciem umowy z projektantem, nie było możliwe dokonanie niezbędnych analiz i wyliczeń, tym bardziej, że w momencie podejmowania przez władze decyzji o budowie, nie istniały żadne miarodajne dane w zakresie kosztów, do których można byłoby się wówczas odnieść. Oszacowanie budżetu było możliwe dopiero po opracowaniu opisu przedmiotu zamówienia i dokumentacji projektowej, co miało miejsce pod koniec października 2007 roku oraz wytycznych do programu komercyjno-sportowego opracowanego w grudniu 2007 roku. Należy zaznaczyć, iż założenia projektu zostały szczegółowo przedstawione w opisie przedmiotu zamówienia stanowiącym załącznik nr 7 do umowy z Projektantem.

1. Umowa najmu lokali i kiosków gastronomicznych, zdaniem NIK niedostatecznie zabezpieczała interes Skarbu Państwa.

Ówczesna sytuacja na rynku nieruchomości nie dawała uzasadnionych podstaw do oczekiwania, iż zostanie znaleziony inny niż Sodexo partner zapewniający świadczenie usług gastronomicznych, z którym możliwe byłoby wynegocjowanie korzystniejszych dla Skarbu Państwa warunków handlowych niż te które wynikają z Umowy z Sodexo. NIK całkowicie pomija fakt, iż zgodnie z warunkami umowy stadionowej i dalszymi wytycznymi sporządzonymi przez przedstawicieli UEFA - to na właścicielu stadionu ciążył obowiązek zapewnienia pełnego systemu gastronomicznej obsługi kibiców. Tym samym przy wyborze każdego wariantu właściciel stadionu, tj. Skarb Państwa - Ministerstwo Sportu i Turystyki

musiałby ponieść koszty wykończenia i wyposażenia pomieszczeń znajdujących się na Stadionie Narodowym. Wprowadzony w umowie system rozliczeń uzasadniał pokrycie kosztów wykończenia i wyposażenia ww. powierzchni. Oprócz czynszu, który spółka Sodexo jest zobowiązana płacić, jest ona również zobowiązana do podziału z najemcą zyskiem osiągniętym z działalności prowadzonej na SN. W przypadku nałożenia na firmę obowiązku wykończenia powierzchni, co byłoby z jej punktu widzenia inwestycją w obcy środek trwały, firma ta zażądałaby tzw. wakacji czynszowych czy gwarancji minimalnego zysku.

Ministerstwo Sportu i Turystyki zwraca uwagę na fakt, że cały proces przygotowań do Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012, w tym także w zakresie budowy Stadionu Narodowego, był przedmiotem corocznej kontroli Najwyższej Izby Kontroli, która oceniała go pozytywnie.